

GEZ
(REJ)

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K O Ł O B R Z E G

1. Nazwa

**BASZTA WIĘZIENNA I FRAGM. MURU OBRONNEGO
OB. TRWAŁA RUINA**

2. Czas powstania

XV w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok ogólny ruiny baszty i murów od południowego wschodu

Widok ogólny ruiny baszty i murów od północnego zachodu

Widok ogólny ruiny baszty i murów od wschodu

Widok ogólny ruiny baszty i murów od północnego wschodu

4. Adres (ulica, nr posesji)

Kołobrzeg
ul. Wąska (k/nr 6-8)
p-ta 78-100
nr dz. 254/3 (cz.), 253/31 (cz.), obr. 12

5. Przynależność administracyjna

województwo **zachodniopomorskie**

powiat **kołobrzeski**

gmina **Miasto Kołobrzeg**

6. Formy ochrony

rejestr zabytków:

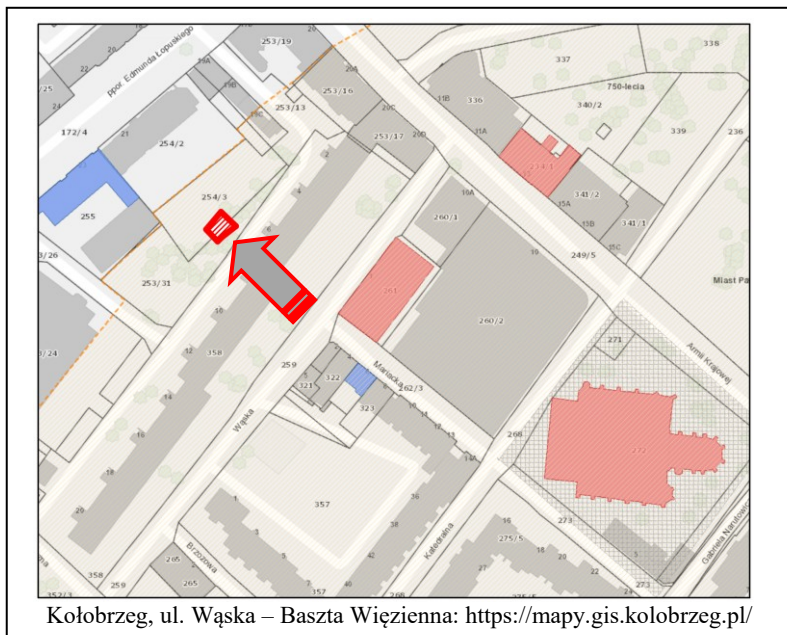
A-97, z dn. 10.08.1956 r.
Baszta zwana prochową oraz resztką murów

Inne:

Obiekt ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków
na podstawie Zarządzenia Nr 87/14
Prezydenta Miasta Kołobrzeg, z dn. 21.10.2014 r.
(aktualizacja: zarządzenie nr 101/22,
z dn. 26.08.2022 r.)

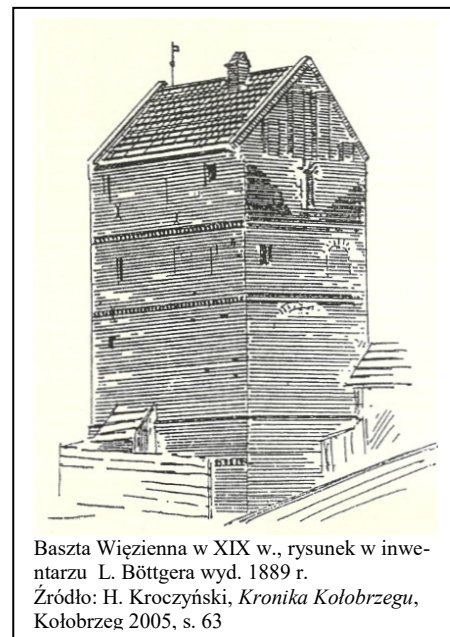
Basztę Więzienną ulokowano w północno-zachodnim odcinku kamiennie-ceglanych obwarowań miejskich (obecnie niezachowanych), które wznoszono sukcesywnie, w miejscu wcześniejszych wałów ziemnych, w okresie kon. XIII – XIV w., modernizowano i rozbudowywano w XV i XVI w. Miały one obwód 1570 m, od strony pld.-zachodniej graniczyły z korytem Parsęty, z pozostałych stron otoczone były fosą. W XV w. wzmocniono basztami: Prochową (zniszczoną w 1657 r. w wyniku eksplozji prochu), Lontową i Więzienną. W murze od strony rzeki istniało też kilka furt. Od l. 20. XVII w. traciły swoje znaczenie, stopniowo rozbierane po wprowadzeniu fortyfikacji nowożytnych i nadaniu miastu statusu twierdzy (1653 r.). Baszta Więzienna przetrwała w pełnej formie do lat 80. XIX w., co dokumentuje rysunek w inwentarzu L. Böttgera (wyd. 1889 r.). Miała kształt prostopadłościennej czterokondygnacyjowej wieży, o dwuspadowym zadaszeniu. Pełniła wówczas funkcje mieszkalne. Po 1945 r. częściowo zniszczona, ulegała stopniowej dekapitalizacji. Obecnie jest trwała ruina.

Obiekt jest unikatowym reliktem średniowiecznych murów obronnych Kołobrzegu, obecnie posadowiony w otoczeniu współczesnej zabudowy, wyznacza granicę i zasięg najstarszego miasta hanzeatyckiego.

Ogólny stan zachowania – dobry; konstrukcja i posadowienie – stabilne, bez zagrożeń; lico murów oczyszczone, jednakże miejscami widoczne zawilgocenia, zasolenia, partie wieńczące z porostem mchu i samosiejkami; otoczenie zadbane, udostępnione publicznie (skwer z zieleniem i placem zabaw).

/ukształtowania bryły, konstrukcji i materiału budowlanego/ ukształtowania elewacji w tym rozmieszczenia i formy otworów/ bezpośredniego otoczenia obiektu zabytkowego

Oprac.: K. Wójcik, K. Tymbarski

M. J. J.

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków